

ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ

ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴՈՒԹՅԱՆ ԱՐՈՇԵՆՆԵՐ
ՏՐԱՊԵՉՈՒՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԶԵՆՈՒԹՅՈՒՆ

Դուն գիտես մէկ երկուս, ես գիտեմ՝ տաս երկուս:
Շանը զուկնը ցաւիլու ըլլայ, կ'երթայ պախմաւս
խոտ կ'ուտէ:

Անխելը ծանմը ճղէրին կը փաթթուի, կ'երթայ գիւղ:
Մինչեւ մէկ շտապ, երկուր ծնոր չես կընար ձգել:
Ես գիտեմ ջի քարոզ կու տան, եւր իրարու աղջիկ
կու տան:

Անկէ հաւկիթ զետող մէջը ղեղնուց չի գտնիր:
Ամէն քան քարկընալէն կտորի կու:

Խոնկն ու միմ ուն, ժամուռ դուռը չի հանդպիր:
Պիւլակուր ոսկի խաֆէջը դրին, նորէն ա՛ն կ'ընծանս
վիթանս քսալ:

Աստուած մէկ աշըղ մէկալին կարօտ չընէ:
Ցանտ տանմ, տանմի կոթիկ վրայ: (Խօսքին վրայ պնդել
լամառութեամբ):

Հազար դուրրոյն ղեղը տէրման չէ եղեր փարայի մը
գեղը բռնէր է:

Մի մոռգրն ուրիշը նտրէն կու պայ քու գլխուդ:
Բայ ամսինն մէկնից քնոր մամս ալ գիտնայ կու:
Ժողը ինկաւ ոռջ ելաւ, գետը ինկաւ խնդղուեցաւ:
Անոր քատսուն հաւկիթէն ձուածող մը չ'ըլլար:
Չեղքի մասններէն որն ալ կտորն ցաւ կու տայ:
Աս ան գիտած ստոսանմաներէն չէ որ մէկ խաջ հանելով
հայաժուր:

Թափելով զնայ, ժողովով եկաւ:
Աստուած տայ որ չհարցնէր թէ դուն որո՞ւ տղան ես:
Ինչ, դուն վերի արտի ցորենն էիր:
Խօսուն զատ ամէն քան բուսած է աս մեր գլխուն:
Աղէկ վարդը իր հողին վրայ բուսիկ կու:
Ջաւահղ աղջիկ է, ուրիշի տան ծրաղ է:
Կու զամ սրկու էշով ու մէկ կուռով:
Առէն մարդ իր խնկրով գտնէ կու:

Տնովն դպարով շրնով անոր ծարարը չ'անցնիր:
Չուն ու ծուկը մէկ թափայի մէջ չնն եփիր:
Իրարու հետ անանկ սիդով մն քի, մինակ կերած
խանսին զատ տեղ կ'երթայ:

Հին գեղին տոր օրէնք չ'ըլլար:
Ամէն ծաղիկ հոտ չունի:

Երազ պատմելը սրտի զաղտնիքը մատնել է:
Կետուր մնաւ, սեղոյ լայնցաւ:

Միսը եղունգէն չի զատուիր:
Մի ըսնր թէ տղաս մեծցաւ, ըտ, ցաւերս մեծցաւ:

Քուն եղուն ալ մէկ է, պաղած մեռնին ալ:
Նեղ օրերուդ դրացինը քեզի պէտք է:

Դուրը դար վար կը վազէ:
Ցրապիղով

Հաւաքող ՆՏԱՆ Գ. ՊՏԵՆԱՆ

ՈՒՂԵԳՐԱԿԱՆ

ՍԵՐ ԺՈՂՈՐ ԴՈՒՍԵՆԵՆ ԵՅՆԵՐԸ

ՃԵ.

Նշանի մէջ:

Ը ուղեաւս դարձած եմ, ես «Մ. Ի. Կոստ»-
ի բուսիք անկած՝ դարձեալ կը ճեղքէ կանաչա-
դոյն ծովը: Առաւօտեան ժամը 11է. օդը պայ-
ծաւ, ծովը խաղաղ. եւ ա՛հս սեղանայարարի
հնչակը կը հրաւիրէ զմեզ նախաճաշի: Ի՛նչ անոր-
ժական ձայն՝ երբ ստամոքսի պարագաւթիւնն
զքեզ կը նեղէ, մանաւանդ՝ եթէ սորման ալ
կատարեալ բացակայութիւնը վտահաւթիւն
կ'ազդէ որ գլխայ պտոյտը պիտի չզայ կէս ճանա-
պարհին զքեզ խանգարելու: Կը խոստովանիմ որ
ճանապարհորդները բնաւ դանգաճելու տեղի
չունենին՝ այստեղ իրենց արուած ճաշէն: Մարտին
հիփիփախի հետ լըվէ նստած՝ լեւոյցի երկու
փոքրիկ բաժակ առաւական լըվայ (օղի), մէկն
անոր, միւսն ինձ՝ որպէս թէ անորժակ բանալու
համար, որ արդէն բայց էր Վօղկայէն վերէր գա-
նալան զԻսթաֆէ (Գլէ) եւ ապա երկու տաք կերա-
կուր (առանց արգանակի), կէս շէշ խրիմի գինի:
Զաղցրեղէն, պտուղ եւ Կօֆէ՝ կատարելապէս
բաւական եղան կաղաւթելու զմեզ եւ գոհացնե-
լու մինչեւ ժամը 5, որ ժամանակ ճաշի կերակու-
թիւր պիտի կրկնապատուիր, միւս պիտիներ նոյն
մնայով. նախաճաշի ժամանակ 28 հոգի էինը
նստած սեղանի 13 կին եւ 15 այր: Խօսակցու-
թիւնն ընդհանուր էր, որուն եռանդով գաւառած-
էր բոժիչ ուղեկիցս. իսկ ես թիչ կը մասնակցէի:
Այնտեղ կային պետական պաշտօնատէրներ, վա-
ճառականներ, ուսուցիչ, ուսանող եւն, մէկ խօս-
քով՝ բոլոր դասակարգերու խառնուրդ մը: Չա-
նազան դոյն եւ կերպ առնելէն վերէր՝ խօսակցու-
թիւնն, որ նաւազնացութեան եւ նաւուռ շէնքին
կազմութեանը վրայ էր, յանգեցաւ այն երակա-
ցութեան, որ մեր շողենաւր՝ ժամանակին պահան-
ջած բոլոր յարմարութիւններն ունէր եւ ես չէր
մնար եւրոպական բնկերութիւններու՝ ուղեւորաց
խաղակցուած այս կարգի շողենաւրէն: Մեր
հրամանատարի օգնականն սկսաւ սեղանակիցներու
խնդրանքը նկարագրել մեզ մանրամասն նախ
կազմուածքն, որ արդէն ամենուս ալ յօշափելի
էր: Անխաւաքութիւն պիտի համարէի, եթէ ծովի
ու ցամաքի վրայ դրած առնելու, շմռնայով նաեւ
այնպիսի տեղերն, ուր մատուրապէս միայն կը
չըլազայէի բնիկ երգողներուն հետ (ինչպէս Ազո-
վեան ծովեզերքն), զանց առնէի այն ապաստանա-
բանն, ուր ամբողջ օրեր ալ գիշերներ կ'անցընէի
եւ որ կը պահէր, կը կերակրէր, կը հիւրընկալէր
եւ իր վրայ բարձած իր տանէր զմեզ քաղքէ
քաղքէ, երկրէ երկիր, իւր կուրծքը դէմ առաւով
ամէն վտանգի եւ այէկածութեան. մանաւանդ որ
մեր նաւը Սէւ ծովու վրայ շրջապայուր առաւական
նաւերուն եթէ ոչ լաւագոյնը՝ գէթ լաւերէն
մէկը կը համարուէր: